

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Čížkem ve věci

žalobce: **L. J.**, narozený X,
bytem X,

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
sídlem Křížová 1292/25, Smíchov, Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 4. 2022, č. j. RN-X-SP,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 5. 4. 2022, č. j. RN-X-SP, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne 14. 12. 2021, č. j. R-X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) zamítla žalobcovu žádost o invalidní důchod pro nesplnění podmínek podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť žalobce není invalidní.
2. Rozhodnutím ze dne 5. 4. 2022, č. j. RN-X-SP (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaná zamítla žalobcem podané námitky proti prvostupňovému rozhodnutí, neboť podle

posudku posudkové lékařky žalované není invalidní, protože míra poklesu pracovní schopnosti činí pouze 25 %.

3. Žalobce se žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou dne 1. 6. 2022, (tehdy ještě) prostřednictvím jeho zákonné zástupkyně, domáhá zrušení napadeného rozhodnutí. Namítá, že napadené rozhodnutí vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu. Posudek posudkové lékařky žalované nezohlednil zejména lékařskou zprávu MUDr. S. ze dne 11. 1. 2022 a není zřejmé, zda a jak se její závěry promítly do hodnocení zdravotního stavu. Posudek neodpovídá obecným posudkovým zásadám pro kapitolu VI, položku 8 přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“), neboť nebyla provedena požadovaná vyšetření ke stanovení tíže a typu poruchy. Nebyly zohledněny lékařské nálezy uvedené v lékařských zprávách Kliniky rehabilitace a tělovýchovného lékařství 2. LF UK a FN v Motole ze dne 15. 7. 2019, Kliniky dětské hematologie a onkologie 2. LF UK a FN v Motole ze dne 26. 11. 2020, lékařské zprávy MUDr. D. ze dne 4. 5. 2022 a lékařské zprávy MUDr. Perníkové z Kliniky dětské neurologie 2. LF UK a FN v Motole ze dne 17. 2. 2022. V posudku nebyla vypořádána ani námitka týkající se souběžného postižení středně těžkou obsedantně kompulzivní poruchou, což bylo doloženo lékařskou zprávou Neurologické kliniky 1. LF UK a VFN. Nepřesné a nesprávné je i konstatování, že žalobce studuje na gymnáziu bez nutnosti přerušení nebo opakování ročníku pro zdravotní obtíže. Posudkový lékař si nevyžádal zprávu příslušného školského poradenského zařízení pro zhodnocení dopadu postižení na způsob vzdělávání a možnosti dalšího pracovního uplatnění. Posudek proto není řádně odůvodněn a nesplňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a správnosti.
4. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že v otázce posouzení nároku na invalidní důchod je vázána posudkem posudkového lékaře, neboť jde o odbornou otázku vyžadující znalosti v oboru medicíny a posudkového lékařství. Posudková lékařka dospěla k závěru, že míra poklesu pracovní schopnosti činí v případě žalobce 25 %. Navrhla provedení důkazu posudkem příslušné posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudková komise“) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“).
5. Žalobce se z jednání konaného dne 1. 11. 2022 řádně omluvil, a soud proto jednal v jeho nepřítomnosti (§ 49 odst. 3 s. ř. s.). Žalovaná navrhla vyžádání srovnávacího posudku. Rozhodnutí ponechala na úvaze soudu.
6. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Napadené rozhodnutí přezkoumal v rozsahu napadených výroků a uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), jimiž je vázán. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud shledal žalobu důvodnou.
7. Ohledně procesní způsobilosti žalobce soud pouze konstatuje, že žalobu podávala jménem žalobce jeho tehdejší zákonná zástupkyně (matka). Žalobce však v průběhu soudního řízení dosáhl zletilosti, a jelikož nebylo zjištěno, že by byl omezen na svéprávnosti, soud dále jednal přímo s žalobcem.

8. Ze správního spisu plyne, že žalobce podal žádost o přiznání invalidního důchodu dne 27. 9. 2021. Posudkem ze dne 30. 11. 2021 posudkový lékař Okresní správy sociálního zabezpečení Nymburk shledal, že žalobce není invalidní. Jde o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož hlavní příčinou je postižení (spastická paréza dolních končetin s akrální převahou vpravo) podle kapitoly VI, položky 8h přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu činí 25 %. Žalovaná na základě tohoto posudku žádost o přiznání invalidního důchodu prvostupňovým rozhodnutím zamítla.
9. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí námitky. Žalovaná v námitkovém řízení vycházela z posudku posudkové lékařky žalované ze dne 23. 3. 2022, jež potvrdila, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je postižení (neuropatie s projevy paraparézy dolních končetin, spinální ataxie) podle kapitoly VI, položky 8h přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu činí 25 %.
10. Podle § 26 zákona o důchodovém pojištění se za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než jeden rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než jeden rok.
11. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
12. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,
 - a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
13. Námitky uplatněné žalobcem spočívají primárně ve zpochybnění závěrů lékařů posudkové služby. Nárok na invalidní důchod je podmíněn zdravotním stavem pojištěnce a rozhodnutí je závislé na odborném lékařském posouzení. Soud ovšem předesílá, že posouzení míry poklesu pracovní schopnosti je otázkou odbornou a soud si o ní nemůže učinit úsudek sám, zdravotní stav samostatně nepřezkoumává. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzují posudkové komise, jako orgány Ministerstva práce a sociálních věcí. I tento posudek nicméně hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. a v případě potřeby může zejména uložit též zpracování posudku soudem ustanoveným znalcem z oboru

posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (srov. např. rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 – 54, č. 511/2005 Sb. NSS, rozsudek NSS ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 – 20; všechna rozhodnutí NSS uvedená v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).

14. Požadavek (test) úplnosti a přesvědčivosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a musí posudkové závěry rovněž náležitě odůvodnit (srov. rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2015, č. j. 9 Ads 253/2014-52). Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav byl komplexně posouzen na základě dostatečné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy posudková komise hodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení se podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí včetně případného navýšení podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity.
15. Soud při posouzení věci vycházel z posudku posudkové komise ze dne 17. 8. 2022, který si vyžádal za účelem posouzení zdravotního stavu žalobce. Z posudku zjistil, že žalobce byl při jednání vyšetřen specializovanými lékaři v oboru neurologie a psychiatrie. Komise tak vycházela z vlastního vyšetření psychiatrickou a neuroložkou, dále ze spisu OSSZ, zdravotní dokumentace praktické lékařky žalobce a lékařských zpráv a podkladů předložených žalobcem. Rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu popsala komise tak, že jde o spinální cereberální ataxii, paraparézu dolních končetin lehkého až středního stupně, frustní oslabení horních končetin a myopatický syndrom jako důsledek centrální a periferní neurotoxicity v důsledku léčby hemangiom-lymfangiomu v útlém dětství. Postižení bylo klasifikováno jako funkčně srovnatelné s postižením podle kapitoly VI, položky 8i přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti činí 50 %. Žalobce je invalidní pro invaliditu druhého stupně. Den vzniku invalidity byl stanoven dnem 17. 2. 2022.
16. Soud konstatuje, že komise při vypracování posudku vycházela z dostupné zdravotnické dokumentace, včetně té, kterou předložil žalobce, a při svém jednání zdravotní stav samostatně přešetřila. Komise hodnotila zdravotní stav žalobce komplexně a dospěla k závěru o existenci dlouhodobě nepříznivého stavu. Jeho rozhodující příčinu podřadila pod kapitolu VI, položku 8i přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní

schopnosti je stanovena pro tuto položku v rozmezí 50 - 70 %. Posudková komise stanovila pokles pracovní schopnosti na dolní hranici tohoto rozmezí, tj. ve výši 50 %, a to maximalisticky s ohledem na závažnost postižení (paraparéza na pomezí lehkého a středního stupně s ohledem na deformace kolen, dislokace chodidel a palců obou chodidel), současné postižení horních končetin a souběžné postižení obsedantně kompulzivní poruchou. V posudku byl pečlivě popsán vývoj zdravotního stavu, jeho závažnost a dopady souběžných postižení. Komise popsala relevantní zdravotní postižení, rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, závažnost zdravotních postižení. Řádně odůvodněno bylo i zařazení předmětného postižení podle vyhlášky o posuzování invalidity. Posudek podle soudu splňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a správnosti.

17. Soud tedy dospěl k závěru, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobce činila ke dni vydání napadeného rozhodnutí 50 %, což odpovídá invaliditě druhého stupně podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Ze závěrů posudkové komise vyplývá, že posudkoví lékaři ve správním řízení nesprávně postupovali při stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti. V důsledku toho žalovaná vycházela při rozhodování z nesprávně zjištěného skutkového závěru, že míra poklesu pracovní schopnosti ke dni vydání napadeného rozhodnutí činila pouhých 25 %. Žalobou napadené rozhodnutí se opírá o nesprávně zjištěný skutkový stav, a je tedy nezákonné.
18. Důkazy navržené žalobcem soud neprovedl pro nadbytečnost. Zčásti jde totiž o listiny, které jsou součástí správního spisu, jehož obsahem se dokazování neprovádí (napadené rozhodnutí, podané námitky, posudky posudkových lékařů). Pokud jde o lékařské zprávy předložené žalobcem, pak lze v první řadě uvést, že soud nemá odborné znalosti, aby skutečnosti uvedené v těchto lékařských zprávách a vůbec zdravotní stav žalobce hodnotil. Posudková komise však zohlednila tyto lékařské zprávy v posudku, který pro potřeby soudního řízení vypracovala. Soud pro nadbytečnost nevyžádal ani žalovanou navržený srovnávací posudek jiné posudkové komise. K tomu je třeba uvést, že žalovaná nezmínila žádné konkrétní důvody, které by zpochybňovaly správnost, úplnost či přesvědčivost posudku posudkové komise ze dne 17. 8. 2022, který je řádně odůvodněn, jak bylo shora uvedeno. Žalovaná poukázala pouze na skutečnost, že došlo k výrazné změně hodnocení invalidity, neboť původní závěr posudkových lékařů, že žalobce není invalidní, byl změněn na invaliditu (až) II. stupně. Tato okolnost však podle soudu nečiní sama o sobě posudek ze dne 17. 8. 2022 méně přesvědčivým či nesprávným, neboť posudková komise dostatečně odůvodnila, proč hodnotila postižení (maximalisticky) jako středně těžké podle kapitoly VI, položky 8i přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity (viz str. 5 a 6 posudku). V této souvislosti je třeba navíc uvést, že rozmezí poklesu pracovní schopnosti stanovené pro postižení kapitoly VI, položky 8h přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity činí 20–30 %, což (při odhlédnutí od možnosti mimořádného navýšení míry poklesu pracovní schopnosti) neodpovídá ani I. stupni invalidity, zatímco pro postižení podle kapitoly VI, položky 8i přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, je stanoveno rozmezí poklesu pracovní schopnosti 50–70 %, což odpovídá invaliditě II. stupně. I tento prováděcí právní předpis tedy předpokládá razantní navýšení míry poklesu pracovní schopnosti v případě posunu postižení mezi těmito dvěma položkami. Namítaný „skok“ tak má své zákonné opodstatnění.
19. Krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení žalovaná znovu rozhodne o nároku žalobce na invalidní důchod

a vezme přitom v úvahu závěry posudku posudkové komise ze dne 17. 8. 2022 (§ 78 odst. 6 s. ř. s.). Právním názorem soudu je žalovaná v dalším řízení vázaná (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

20. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl v řízení zcela úspěšný, a má proto právo na náhradu všech účelně vynaložených nákladů řízení. Žádné náklady spojené se soudním řízením mu však nevnikly ani nepožadoval jejich náhradu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 1. listopadu 2022

Mgr. Jan Čížek, v. r.
samosoudce